

3-дәріс

**Баланың жеке тұлғасы білімділік технологиялардағы
объект және субъект ретінде**

“Өзара презентация немесе менің көшірмем”

- Студенттер жұптарға бөлініп, өздерінің жұптарына өздері туралы құнды ақпараттарды (мамандық, өмірлік құндылықтары, отбасы, хобби, болашақ армандары) айтады.
- Олардың міндеті өз жұбын таныстыру. Алайда таныстыру барысында екі адам кезекпе-кезек бір-бірінің рөлін сомдайды. Таныстыруларды өз атынан айтуы тиіс.
- Бұл жаттығу қарым-қатынас барысындағы өзара түсінісу, эмпатияны дамыту, проекция көріністерінің алдын алу дағдыларын дамытуға арналған.

Дәйексөз

Взрослые должны понимать детей, а не наоборот. Ведь взрослые уже были детьми, а дети ещё не были взрослыми.

Антуан де Сент-Экзюпери
«Le Petit Prince» 1943

Жоспары:

- ❖ *Білім беру үрдісіндегі объект және субъект ұғымдары*
- ❖ *Баланың жеке тұлғасы объект және субъект ретінде*

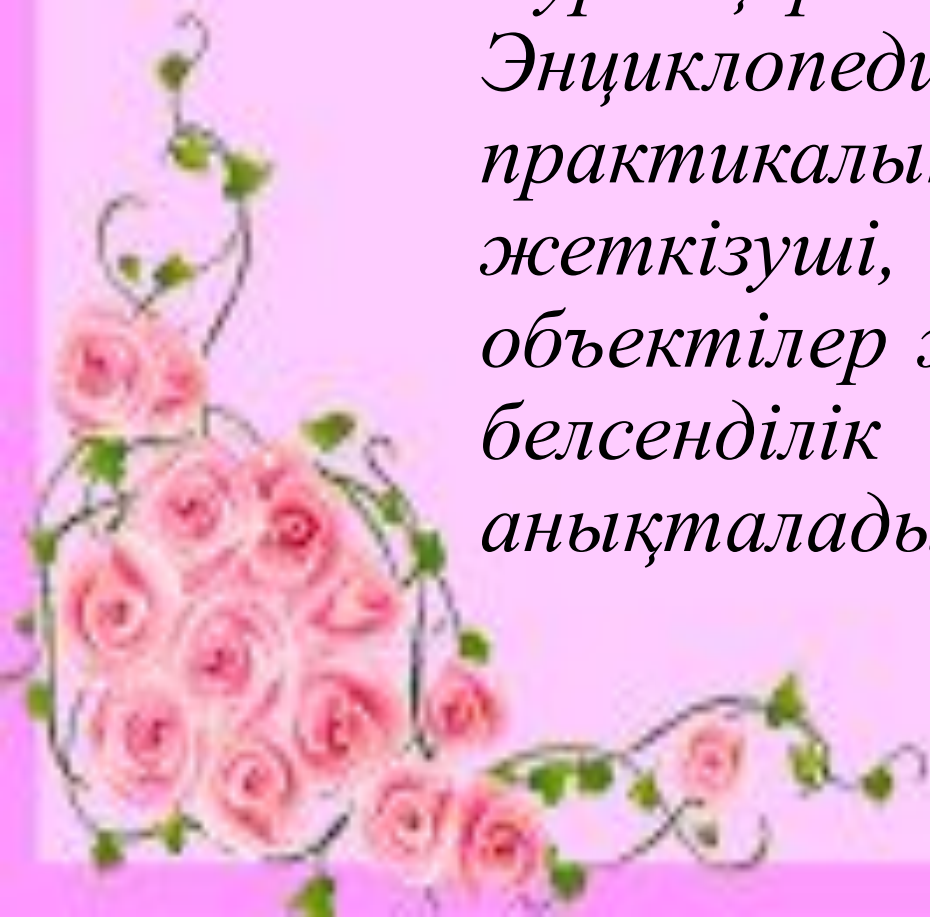

Объект

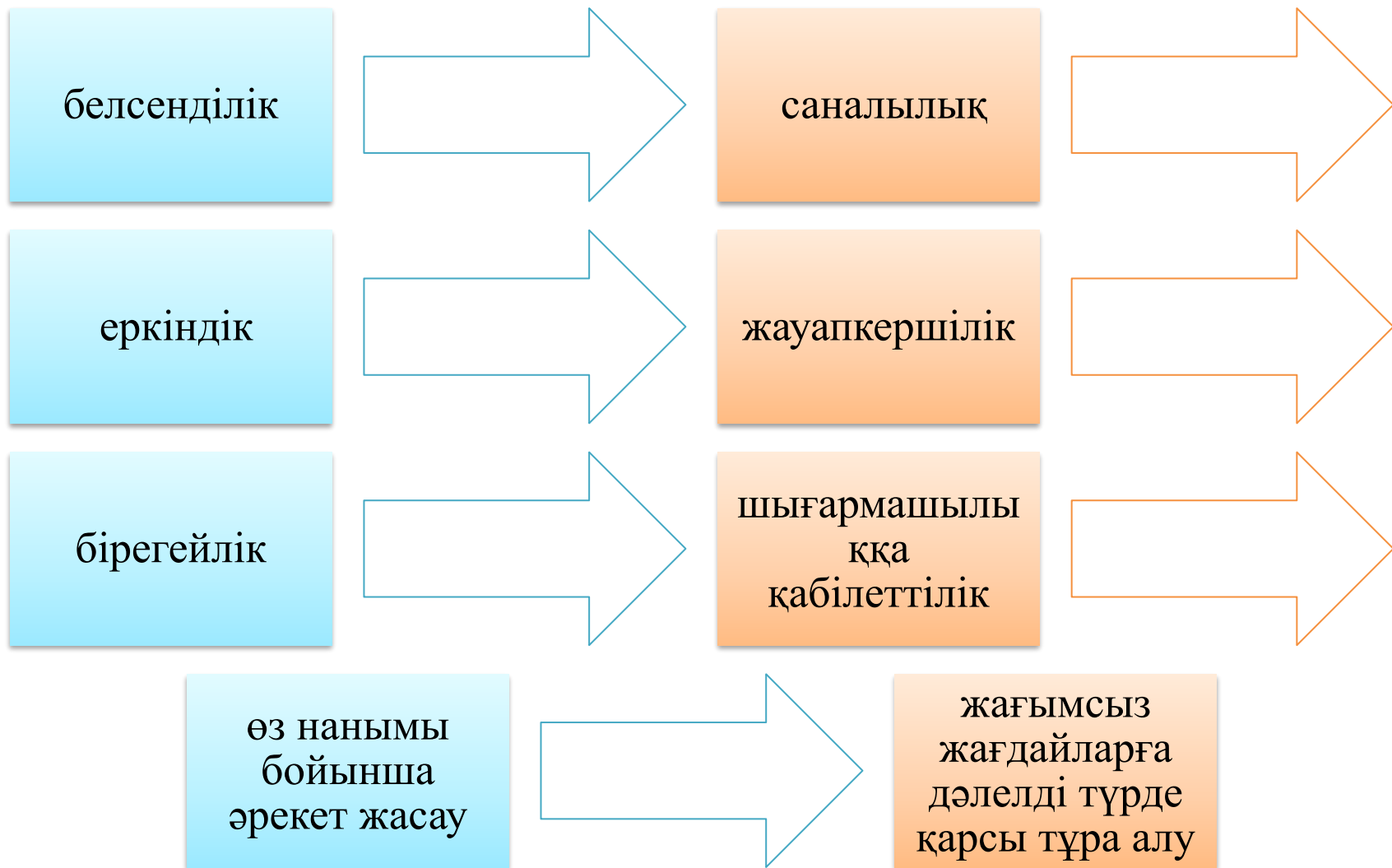
- *Объект* - Үлкен Совет Энциклопедиясында берілген анықтама бойынша, субъектінің іс-қимылы бағытталған заттардың, құбылыстардың жиынтығы. Оларға: әдебі мен іс-әрекетін сырттай мөлшерлеу сұранысы, ынтасыздық, өзін-өзі басқарудың, мақсатты бағытты белсенділіктің, шығармашылықтың, өзінің «Мен»-інің және қоғамдағы орнының нақты саналы түрде болмауы жатады. Сонымен, аталған белгілердің болуы адамды, оның ішінде баланы да объект санатына жатқызуға мүмкіндік туғызады.
-

Субъект

- *«Субъект» ұғымы өзінің негізгі сипаттарына қарай объектіге тура қарама-қарсы. Үлкен Совет Энциклопедиясында субъект практикалық әрекет пен танымды жеткізуші, объектіге немесе объектілер жүйесіне бағытталған белсенділік көзі ретінде анықталады.*

В. В. Горшкованың құралында субъектінің мынадай белгілері көрсетіледі:

•Оқытушы мен оқушының арасындағы педагогикалық әрекеттесудің 3 үлгісін айқындауға болады:

•S-O қатынасы

•негізінде оқу тәртіптік үлгі құрылады. Негізгі қызмет атқаратын оқыту мен тәрбиенің мақсаты мен бағдарламасын жүзеге асырушы ретінде педагог негізгі қызмет атқаратын тұлға болып есептеледі. Оқушы –әсер ету нысаны. Бала , оқушы студент берілген нақты нормативтер арасында берілген мағлұматты өз еркінен тыс қабылдауға тиісті. Тұлғаның орындаушылық тәртіптілік тілалғыштық қасиеттері бағаланады. Негізгі күш оқытуға емес педагогтың қолданатын әдістемесіне түседі.

•S-S қатынасы

•педагогикалық үдерістің тең дәрежелі субъектілері тәрбиеші мен тәрбиеленуші болып табылатындықтан, өзіндік «Мен» ұғымын дамытуға және жүзеге асыруға күш салады. Жеке тұлғаның қасиеттерін жоғарылатуға аса көп мән беріледі. Басшылық жасау стилі- демократиялық

•O-S қатынасы

•негізінде құрылған үлгі- мұнда тәрбиешіге енжар рөл, ал субъект ретіндегі тәрбиеленушіге еркін тәрбиелену рөлі берілген. Міндет жүктеу негізінде қарама-қайшылықты жою жүзеге асырылады. Басшылық жасау стилі ымырашыл болса, ал басты қатынас түрі жағымды тамсанушылық болып табылады.

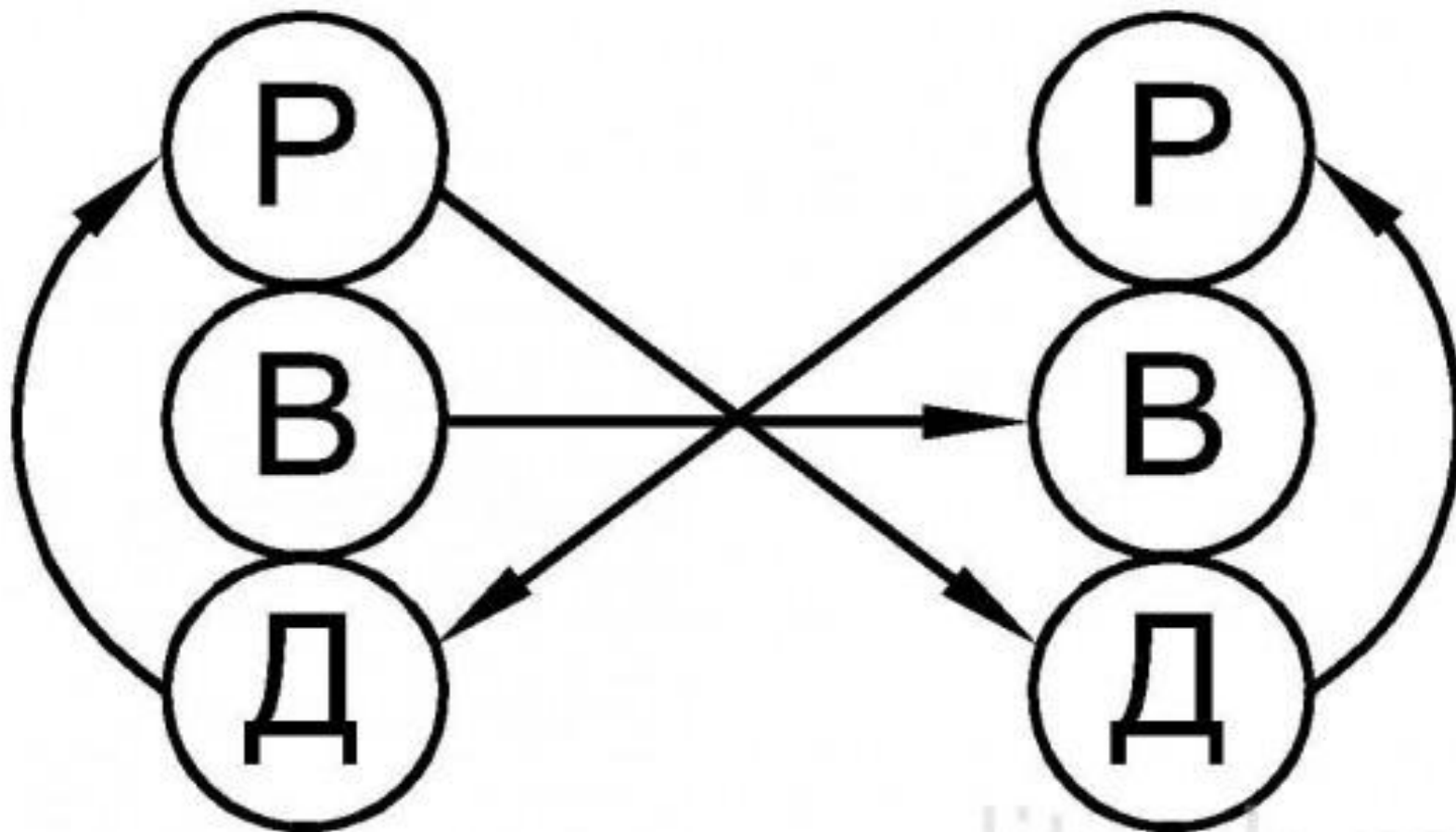
Субъект-субъект қатынасы

- Педагог
- Оқушылар немесе студенттер
- Ата-аналар
- Әріптестері
- Әкімшілік өкілдері
- Қоғамдық ұйымдар

	Дәстүрлі оқыту	Жаңа педагогикалық технологиялар арқылы оқыту
Мұғалімнің ролі.	Дайын білімді түсіндіруші, бақылаушы, бағалаушы тәртіпті қадағалаушы білім насихатшысы.	Танымдық іс-әрекеті, ұйымдастырушы, ұжымдық істердің ұйытқысы, кеңшісі.
Педогогтың негізгі талабы.	Мен сияқты істе	Ойлап істе
Әрекетік стилі	Авторитарлы	Демократиялы.
Мұғаліммен оқушының өзара қарым-қатынастық стилі	Монологты (мұғалім жағынан)	Диалогты.
Оқытудың басын әдісі	Мәліметілік	Ізденісті- зерттеушілік.
Сабақ ұйымдастыру түрі	Фронтальды, топтық.	Жекебастық, топтық.
Әдіс- тәсілдер.	Көрсету-түсіндіру жаттықтыру бақылау бағалау.	Оқу мақсаттарының қойылуы, ізденушілік, зерттеушілік, әрекеті табылған шешімді дәлелдеу шешімді тексеру.
Әрекеттік түрі	Басқарушы мен бағынушы.	Іскерлік – серіктестік ынтымақтастық.
Мақсаты	Білім, ептілік, дағдыны игеру.	Әрбір оқушыға оқып-тану үрдісінің өзіндік өзгертін субъектісі ретінде дамуға жағдай жасау, қасиет-қабілеттерін дамыту.

Э.Берн “Трансактілі анализ” теориясы

**“Баланы жан-жақты тәрбиелеу
үшін оны барлық жағынан білу
керек”**

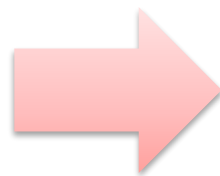
К. Д. Ушинский

Баланың тиісті қасиеттерін
қалыптастыру үшін оған
субъект ретінде қарау
жеткілікті ме?

Баламен қарым-қатынасты
қалай орнату керек?

Жас және жеке
ерекшеліктерін қалай
ескеру керек

Баланың объектіден
субъектіге ауысу тетіктері
қандай ?

Педагогикалық
технологиялар

“Даймонд” әдісі

7 жолдан құралады:

1. 1-7 зат есім (антоним)

2. 2 сын есім

3. 3 етістік

4. 1+7 сөйлем

5. 3 етістік

6. 2 сын есім